

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Državni zbor.

(Razprava o vladnem programu v gosposki zbornici dne 6. sušca.)

Tudi gosposka zbornica je čutila potrebo, da izreče svoje mnenje in stališče napram vladnem načrtu. Gosposka zbornica kot drugi del državnega zbora, nima pri nas tistega pomena za javno življenje; kakor n. pr. na Angleškem. Če sklence poslanska zbornica vsake svete čase kak dober zakon, tedaj je še vedno veliko vprašanje, če najde ta zakon tudi pri nazadnjaških plemičih potrebne milosti. Živo nam je še v spominu, kako je koncem minulega leta nasprotoval knez Auersperg odpravi časniškega kolka in koliko truda s strani ministerstva ter pisarenja po časnikih je trebalo, da se je premagala trma številnih Auerspergovih somišljenikov.

Ko je takrat tožil knez Auersperg, da gosposka zbornica že tri leta ni imela prilike izvrševati svoje dolžnosti, želel ji je pač ta ali oni, naj bi se ji kmalu ponudila priložnost, da pove svoje stališče, ki pa je že vsakomur iz preteklosti znano.

Dne 6. sušca se ji je želja izpolnila, grofi, knezi in drugi plemiči so govorili, a kako so govorili, povemo v kratkem v nastopnih vrsticah.

Prvi se oglasi za besedo knez Karl Auersperg, ki pojasni, kako stališče namerava ustavoverna stranka napram vladnemu programu zavzemati. Po nekaterih poklonih pred Körberjevim programom in pred armado, izrekel je ne kako bojazen, da poslanska zbornica ne bo mogla poslovati. Po njegovem mnenju je neposredni povod notranjim bojem postopanje vlade (Bade-nijeve), ki je nasprotna duhu in besedilu ustave, postopanje, ki je omajalo ugled države in njenih organov. Jezikovne naredbe, ki so se izdale protizakonito, so le posledica vzroka, vsled katerega so sedanje razmere neznosne in nevzdržljive. Auersperg prizna, da so se vlade in z njimi Nemci močno motili, misleč, da bodo mogli vedno gospodovati drugim narodom. Danes uvidijo, da je nemogoče zansprej Slovane zatirati ter da se morajo sprijazniti z mislijo, da so le en narod v veliki Avstriji, ki nimajo pravice ne robice več zase zahtevati, nego se da drugim. Auersperg očigledno tudi dosedanje vlade, katerih največja umetnost vladanja je bila, da so delili nenemškimi narodom za njih tlako neznatne drobtinice. Rešitev jezikovnega vprašanja smatra za državno potrebo. Rešiti se mora pa tako, da se da vsakemu narodu svoje, vsem skupaj pa nemški kot državni jezik.

Grof Meran kritikuje postopanje vlade v zadevi premogarske stavke ter želi, naj bi se pri rešitvi tega vprašanja razpravljalo tudi o varstvu tistih, ki so voljni delati. Nadalje izjavlja v imenu srednje stranke, da je uvesti nemščino kot državni jezik ter priporoča, naj se vlada oklene zmernih strank, da se radikalizem, če ne zatre, pa vsaj oslabi.

Madeyski razpravlja o mehaničnem nazarju načela večine, ki se čisto zlorablja proti manjšinam, ter povdarja potrebo varovati avtonomijo.

Knez Fürstenberg izreka kot član spravnih pogajanj nado, da se jezikovno vprašanje ugodno

reši. To je želeti tembolj, ker bi tostranska polovica prišla sicer popolnoma v ogrsko odvisnost.

Ministerski predsednik Körber je odgovarjal nekaterim opazkam predgovornikov in opravičeval ter utemeljeval vladno stališče napram premogarskemu štrajku, ter napravil končno velik poklon pred gosposko zbornico imenujoč jo trdnjavo ustavnega življenja v Avstriji.

Nato se oglasi sivolasi Rieger, ki pojasnjuje stališče Čehov napram državi in kroni odreka državnemu zboru pravico urejevati jezikovne razmere za posamezne dežele in narode, ter prosvetuje zoper nemški državni jezik. Opozarjajoč na počenjanje nemških nacionalcev, ki šilijo preko državnih mej, trdi, da so temu največ takozvani zmerni krogi krivi, ki so se iz bojazljivosti uklonili prenapetnežem.

Rieger meni, da bo treba zopet oktoberski diplom uveljaviti, ker je bil samoupravi pravičnejši nego sedanja ustava, ki se ni niti povsem zakonito ustvarila.

Grof Kottulinsky je govoril o vladnem programu s socialno-političnega stališča, ter povdarjal nujno potrebo obrniti večjo skrb poljedelstvu.

Profesor Albert, ki se je neustrašeno priznal za Čeha, je govoril o šolstvu in njega potrebah.

Grof Schönborn se poteguje za spravo ter sklenil svoj govor naglašajoč ljubezen do bližnjega ter pozdravljaj vladin program.

Baron Czedik zagovarja napram Riegru sedanjo ustavo in opozarja na češke radikalce, češ, da tudi ti prekoračijo mejo dopustnosti.

Tudi baron Lemayer je zavračal Riegrove trditve in zahteve, toda to, kar je navajal v opravičevanje sedajne ustave, bili so le kakor bi rekel, odvetniški argumenti.

Ko se je še knez Auersperg par visokodo nečih fraz iznebil, je zaključil debato.

Pritožba radi sestave porotniškega imenika pri c. kr. okrož. sodišču v Celju.

Okrajni odbor celjski je vposlal vsled sklepa v seji dne 20. svečana t. l. c. kr. pravosodnemu ministerstvu na Dunaj naslednjo opozoritev, oziroma pritožbo:

C. kr. okrožno sodišče v Celju sestavilo je za leto 1900 letni imenik porotnikov, ki je vzbudil v celem celjskem okrožju največjo senzacijo in vznemirjenje.

Že površni pregled tega imenika pokazal je namreč, da je ta porotniški imenik sestavljen takó na korist edni stranki in narodnosti, kakor še ni bil nikoli sestavljen še tudi pred delitvijo okrožnega sodišča v 2 okrožni sodišči, v mariborsko in celjsko, ko so še večja mesta, kakor Maribor in Ptuj in na pol nemški okraj Marenberg bili poleg.

Že površni pregled tega imenika pokazal je kričeče razmerje narodnosti, iz katere so vzeti porotniki za leto 1900.

Akoravno je v okrajih celjskega okrožja poleg 209367 slovenskih prebivalcev le 11659

takih, kateri so zase imenovali nemški občevalni jezik, je imenik tako sestavljen, da so porotniki povprek najmanj dve tretjini nemške narodnosti, oziroma nemškega političnega mišljenja.

Da je tak rezultat bil mogoč, doseglo se je s tem, da je n. pr. iz malega mesta Celje vzeto nič manj kot 87 glavnih in 40 nadomestnih porotnikov. Malo mestece Slov. Gradec s komaj 982 prebivalcev postavi tokrat nič manj, kakor 19 porotnikov in cel ostali okraj slov. graški s 13.728 prebivalci samo 22. — Tržič Rogatec broječ 745 duš, daje 9 porotnikov, celi okraj Rogatec z 12.460 porotnikov samo 4!

Pri sestavljanju porotniškega imenika pa se tudi nikakor ni postopalo v smislu določbe § 9 zakona od 23. maja 1873, št. 121, drž. zak., ki pravi, da se mora v deželah, kjer se govori več jezikov gledati posebno tudi na jezikovno znanje, da se torej vzamejo pred vsem za porotnike taki, ki so vsled svojega jezikovnega znanja posebno sposobni za službo porotnika.

Tukaj so se vzeli za porotnike cela vrsta takih oseb, ki slovenskega jezika, — torej jezika ogromne večine prebivalstva, — deloma čisto nič niso zmožni, deloma le za najskrajno silo.

Izmed porotnikov, ki so bili izžrebani za porotniško zasedanje meseca februarja jih je n. pr. nič manj kot 5 namreč: Fritz Rasch, Maks Rauscher, Friedrich Wittula, Franc Baumer in Anton Plenk, ki slovenskega jezika niso zmožni. — Ker pa se obravnava pri porotniškem sodišču v Celju morajo večinoma v slovenskem jeziku vršiti, — kajti večina obtožencev in prič zmožna je samo slovenskega jezika, — potem se izkaže, da izžrebani porotniki obravnavi ne morejo slediti, takó, da mora predsednik porot. sodišča večkrat izpovedbe prič in obdolžencev tolmačiti in razlagati. Tako sestavljanje porotnikov se torej ne ujema s postavami, ampak spominja dosti bolj na tako imenovani binkoštni program nemških strank, kateri pravi, da se mora pri porotniških obravnavah v Celju in Mariboru rabiti vseskozi nemški jezik ter da se izpovedbe slovenskih prič in obtožencev smejo porotnikom samo pretolmačiti.

Zakon pravi, da se mora vršiti obravnava v jeziku obtoženca, druga, če tudi ustna neposredna obravnava ne bi imela čisto nobenega pametnega smisla, ampak bi bilo samo nepotrebno mučenje obtoženca.

Na drugi strani pa tako sestavljen imenik, po katerem so v prvi vrsti izbrani v ogromni večini samo pristaši edne politične stranke, mora naravnost vzbujati največje vznemirjenje druge politične stranke, tukaj torej slovenskega naroda; kajti slovenski narod vidi na porotniški klopi svoje odločne, brezobzirne politične nasprotnike v ogromni večini in se mora torej bati, da bo v slučajih, kateri imajo le nekoliko političnega pomena, izrek porotnikov pod vplivom njihovega političnega prepričanja.

Zgodilo se je, ko je bila politično barvana obravnava zoper g. učitelja Franca Gostinčarja, da je bil kot porotnik izžreban tudi rodom Nemec gosp. Mihael Altziebler. On je sodil kakor

mu je njegova prisega in vest velevala. Vsled tega pravičnega postopanja je bil v Celju že od marsikaterega žaljen, dobil je anonimne grožnje, da se on nikakor ne sme niti drzniti priti s svojo obitelji k veselici obrtnega društva v Celju, čegar predsednik je, rekoč, da ker je on tako glasoval kot porotnik, se mu bode napravil očiten škandal.

Kaže se torej, da taka sestava porotnikov dovede do tega, da poulična druhal celjska, katera je povzročila že nešteto škandalov in ekoesov zoper Slovence, hoče terorizovati celo porotnike ter jih siliti, da morajo tako sodbo izreči kakor jim zapoveduje ta poulična druhal.

Bati se je torej, da mora nehati vsako pravosodstvo.

Bati se je, da sodbe porotniškega sodišča v Celju pri pravih političnega značaja, ne bodo vsikdar izraz pravnega čuta, ampak izraz političnih vplivov.

Pravosodstvo mora se pa čuvati pred tem, da bi stopilo v službo edne brezobzirno in teroristične klike.

Iz teh razlogov usoja si torej okrajni odbor celjski na podlagi § 64 postave z dne 6. junija 1866 l. dež. zak. št. 19, visoko o. kr. pravosodno ministerstvo opozarjati na to nepostavno sestavo porotniškega imenika za okrožno sodišče v Celju za leto 1900 in opozarjati na veliko nevarnost, katero tako sestavljen imenik mora provzročiti za pravosodstvo ter nujno prosi, naj visoko o. kr. pravosodno ministerstvo to zadevo na tanočno preišče ter potrebne ukrene, da se bode porotniški imenik sestavil v razmeri s številom prebivalstva celjskega okrožja, tako, da je vsak porotnik v resnici vestransko sposoben za ta imeniten posel ter da se bode v prvi vrsti gledalo na zmožnost slovenskega jezika t. j. tistega jezika, katerega ogromna večina pričin in obtožencev razumi in se pri obravnavi poslužuje in da se opusti princip, da bi za mesto porotnika treba bilo znanje nemškega jezika.

Celjske in štajarske novice.

(Za „jour fixe“ „Celjskega Sokola“), ki se vrši prihodnjo soboto, delajo se velike priprave. Večer bo ponujal vsega, kar je treba za razvedrilo duha.

(„Diana“), kopaliska registrovana zadruga z omejeno zavezo v Celju ima občni zbor dne 31. marca t. l. popoldne ob 6. uri v prostorih posojilnice v Celju. Dnevni red: Odobrenje računskega sklepa za upravno leto 1899. 2. Nasveti. K obilni vdeležbi vabi načelnstvo.

(Nemški izivač obsojen.) Huda jeza je popadla nemškega mladeniča Martinija, brezposelnega sina tukajšnjega fotografa, ko je videl, da se v Lemeževi gostilni tudi postreže Slovincem. Začel je besneti in rotiti, klical vse hudiče, naj mu pomagajo „bindišerje“ uničiti, a ko je videl, da ostane v manjšini, zbežal je kriče na ulico. Pretečeni četrtek je preiskovalo sodišče, ali je bila germanska jeza Martinija upravičena, a ko sodnik tega ni mogel zaslediti, temveč moral na žalost konstatovati, da ta nemški mladenič še ni videl Kniggejev pouk „Občevanje z ljudmi“, prisodil mu je 10 gl. globe in 48 ur zapora.

(Velik prijatelj ravnopravnosti in — nemške „vahtarce“) je tukajšnji mizar Nasko. Ta je predlagal pri zadnjem zborovanju „Obrtne zaveze“, naj se obrne zaveza na celjski okrajni zastop z zahtevo, da objavi svoja oznanila tudi v „Deutsche Wacht“. Le polagoma, „nepriistranski“ zagovornik ravnopravnosti! Najprej se obrnite na mestni magistrat z zahtevo, da pri obci svoje razglase tudi v „Domovini“, potem še le pridemo v ravnotežje.

(Kako plačujejo Celjani svoje zasluzne moze.) Nemec Altziebler, o katerem smo že povedali, da je častna izjema celjskih Nemcev, ker mu še ni izmrl čut pravičnosti, je bil mnogo let načelnik celjske „Obrtne zaveze“, kateri je posvečal vse moči in žrtve ter res privedel obrtno organizacijo do sedanje popolnosti. V zahvalo pa so mu nemške kreature pisale brezimno grozilo pismo, ker je kot porotnik glasoval po svoji vesti. Zaradi te nezasišane podivjanosti je g. Altziebler odložil načelnstvo ome-

njene zaveze. Nemški obrtniki čutijo, kaj zgubijo z njim, za to pa je tudi eden treznejših predlagal, naj zaveza za velike zasluge izvoli g. Altzieblerja častnim članom, toda predlog so zagriženci — preložili. Najbrže morajo poprej vprašati „skrivno zaroto“ za dovoljenje. Tako ubijajo nemški Celjani vsakogar, ki se jim ne ukloni brezpogojno.

(„Deutsches Haus.“) V Celju se je začela nova gonja, novo beračenje in nove — grožnje. Postaviti si hočejo celjski Nemci nemško hišo, pač najboljšje pripoznanje, da ne smatrajo nobene hiše v Celju kot pristne nemške, bodisi glede na zgodovino ali — lastnino. Nam sicer malo mar, kaj si postavijo celjski Nemci, da se proslavijo pred svetom, kakor so se s svojo klavnico, Wald hausom itd., ko bi pri tem delali s poštenimi sredstvi in na pošten način. Ali Celjani hočejo ceneje priti do svojega „doma“, kakor smo storiili to Slovenci. Cela zgradba bo stala na — beračiji, a berači se na način italijanskih bajdukov — z revolverjem v roki. Posebno drzne prikazni v celjskem taborju so dobile pooblastilo, da lovijo po mestu pristopnice. Vsak, ki pristopi, mora plačati na leto najmanj 4 krone, a ta davek ostane, dokler ne bo skupaj potrebne vsote. In kako se dobivajo podpisi? Pritoževalo se nam je že več celjskih obrtnikov, da sta prišla dva pobirača ter zagrozila, da ne kupijo Nemci ničesar več, kdor ne pristopi in plača „prostovoljnega“ davka. Tako zidajo celjski Nemci svoje kulturne stolpe!

(Duhovniške premembe.) Župnijo Dol pri Hrastniku je dobil č. g. Anton Vetrnik, kapelan v Braslovčah. Provizor v Špitaliču je postal č. g. Anton Novak, kapelan v Vojniku; v Vojniku je premeščen č. g. Ant. Kolarič iz Št. Jurja na juž. železnici.

(Delegatje za Štajarsko) so Mosdorfer in grof Stürgkh, namestnik pa Pommer. Slovenskih poslancev se niso spomnili.

(Konkurz) je napovedal Ivan Javoršek, trgovec na Gomilskem. Konkurski oskrbnik je g. Miha Jezovšek, o. kr. notar na Vranskem.

(Posojilnica v Vojniku) ima svoj občni zbor dne 25. t. m. ob 4 uri popoldne v posojilniški hiši.

(Posojilnica na Rečici v Sav. dolini) ima svoj občni zbor dne 29. t. m. ob 1. uri popoldne v gostilni g. Fr. Štiglica na Rečici.

(V Št. Petru pod Sv. gorami) je popolnit službo zdravnika. Gotove plače je 1500 K. Ljudstvo v tem kraju ni revno in zato bode imel zdravnik tudi lepo privatno prakso. Želeli je, da se oglasi kak domačin.

(Iz Šmarja pri Jelšah) smo zvedeli, da je na ondodni dekliški šoli dež. šolski svet kar na svojo roko nastavljal dve začasni učiteljici, menda da se tako prihranijo večji izdatki, dasi je kraj. šolski svet sklenil razpisati službi v stalno nameščenje. In zmožnih, strokovno-usposobljenih prosilk je veliko, ki so že čakale na to službo, ker morajo vkljub svoji usposobljenosti v oddaljenih hribovitih krajih životariti. Linhardt-Ambröžič-Frisch imajo lastne račune proti ljudski volji.

(Posojilnica v Slov. Bistrici) ima svoj občni zbor dne 29. marca t. l. ob 2. uri popoldne. Društveniki se vabijo.

(Slovenska šola v Mariboru) Vsi rodoljubi se prosijo, da pripomorejo z denarnimi darovi, da se čim preje uresniči mariborskim Slovincem želja dobiti lastno slovensko šolo. Velika nevarnost ponemčevanja ob meji bo s tem odpravljena.

(Zaradi mariborskih učiteljšč) je interpeliral poslanec Žičkar v seji državne zbornice dne 13. t. m. Zahteval je, da se pri izpitih ozira strogo na § 64 organizacijskega statuta. To interpelacijo prenesemo o priliki doslovno.

(O nastavljenju učiteljev na Slov. Štajarskem.) V dopisu na drugem mestu povemo, kako se je postopalo pri nameščenju nadučitelja v Št. Ilju v Slov. gor., a že smo dobili par novih pritožeb, ki jasno govore, za čem stremi naš dež. šolski svet, ozir. nemškutarski okr. šolski svet proti narodovi volji in koristi. V Pobrežju pri Mariboru je prosilo za nadučiteljsko službo 50 učiteljev ozir. nadučiteljev, med temi tudi več izvrstnih pedagogov ter takih, ki so nem-

škega mišljenja. Toda okr. šolski svet je prečnul kar odklanjal iz edinega vzroka, ker so imeli prošnjiki večinoma tudi dokaz o znanju slovenščine. Sprejeli so nekega Korošca, ki še slovenske besedice ne zna. Tak seveda nemškutarskim odbornikom ne bo navaren, pač pa slovenskim otrokom in celemu okraju. Ravno tako se je zgodilo v Marenbergu, kjer je bila nadučiteljska služba razpisana z zahtevo, da mora prosilec biti vešč tudi slovenščine. Dobil pa je službo trd Nemec, a prosilce, ki so tudi nemškega mišljenja, so kratko zavrnil, ker imajo izkazano sposobnost iz slovenščine. V Ločah je nastavljen mlad nemškutar, a zavrnil so prosilce kakor nadučitelja v Remšniku, g. Josip Smoleta, ki že nad 16 let uspešno učiteljuje. In takih škandaloznih slučajev je na stotine, nad katerimi se pravični zgražajo, le naši poslanci ne zvedo ničesar o njih.

(Ustrelil se je) v Mariboru dne 15. t. m. 20letni Mihael Bauer, zadnji čas natakav v „Na rodnem domu“.

(Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah) umrla je v petek, dne 16. t. m. po dolgi mučni bolezni gospa Terezija Plateis (po domače Fluherca), veleposestnica na Ročici. Rajna je bila zelo priljubljena in povsod dobro znana in blaga duša. N. p. v m.!

(Detomorilka.) Mariborski porotniki so ob sodili dne 14. t. m. 20letno kočarsko hčer Nežo Ploj iz Navišec v petletno ječo. Ista je umorila dne 18. oktobra m. l. svoje nezakonsko dete.

(Umetniški dom) nameravajo postaviti v Gradcu.

(Zginila je) iz Gradca 26letna kuharica Marija Skarlovnik, doma iz Ribnice na Pohorju. V pismu je izjavila, da se hoče usmrtiti, ker je v „drugem stanu“.

(Nova bolnišnica v Knittelfeldu) je proračunjena na 465 000 kron ter se je že začelo z delom.

(Sneg na Gor. Štajarskem.) Okoli Aussee je snežilo pretečeni teden neprenehoma 48 ur ter je zapadel zelo visok sneg.

(Demonstracije proti prof. dr. Frischaufu.) Pretečeni teden so priredili nemški burši na graškem vseučilišču tri dni zaredoma hrupne demonstracije zoper profesorja dr. Frischaufa, zabranili so njegova predavanja ter ga zasledovali po ulici do stanovanja. Rektor ter senat sploh, ki je tako brž pri roki pri vsakem neredu, se ni gani temveč je pokazal, da privošči poštenemu možu divjo gonjo nerazsodnih nacionalnih mladeničev. Vse te neprijetnosti mora prestat Frischauf samo za to, ker ne zaničuje Slovencev. Kaj ko bi mi na enak način zagodili raznim nemškutarjem in radikalcem, ki živijo med nami od našega kruha? To bi bil krik o surovosti in podivjanosti!

Druge slovenske novice.

(Promocija) G. Fran Göstl iz Ljubljane je bil dne 16. t. m. promoviran na dunajskem vseučilišču doktorjem medicine.

(Avtomatično gledališče v ljubljanskem drevoredu zgorelo.) Dne 15. t. m. je eksplodirala v avtomatičnem gledališču Oskarja Gierke petrolejka; cela lesena stavba je zgorela; škoda je nad 4000 kron. Lastnik je vsled tega na be-raški palici.

(Za kolesarje!) Spomlad je tu in z naravo se vzbuja tudi kolesarstvo iz zimskega spanja. Kolesarji in kolesarice! gotovo že delate načrta, kam da poletite s kolesom ali po opravih ali pa gledat in oživat naravne lepote in se zabavat v družbi dragih prijateljev. Da pa je vožnja prijetna, potrebuje kolesar na potu mnogo ugodnosti, katere mu hoče nuditi „Zveza slovenskih kolesarjev“, koje namen je kolesarstvo po možnosti podpirati in povzdigniti, bodisi z zboljšanjem cest, z zaznamovanjem nevarnih klančev, z napravo pomočnih postaj, kjer imajo člani zveze vse potrebne stvari za popraviljanje kolesa, kakor tudi prvo pomoč za slučaj pridobljenih ran brezplačno na razpolago (številno pomočnih postaj bode letos za 10 pomnoženo), nadalje z zaznamovanjem dobrih gostin, z izdajo športnega lista itd. Da pa more Z. S. K. svojo nalogo vpešno izvrševati, treba ji je vzpričo minimalne

letne članarine 3 K vsestranske podpore. Zato se obrača odbor Z. S. K. do vseh narodnih bicklistov s prošnjo, da mu z obilnim pristopom omogočijo svoj smoter doseči. Ker se bo z izdajo legitimacij za leto 1900 še v teku tega meseca pričelo, se vsa slovenska kolesarska društva opozarjajo, da nemudoma oglašajo vse svoje člane, oni kolesarji pa, v kojih okoliščini ni nobenega bicklistkega kluba, naj oglašajo svoj pristop neposredno odboru „Zveze slovenskih kolesarjev“ v Ljubljani.

(Umrl je) dne 17. t. m. v Škofjiloki vikarij endotnih kapucinov o. o. Jakob Jeršin, doma iz Št. Jurja pri Šmarju R. i. p.!

(Samomor.) V Kranju se je ustrelil dne 16. t. m. okrajni komisar Avgust pl. Fladung. O vzroku se govori razno.

(Ne polivajte drv s petrolejem!) Marsikje imajo dekile navado, da polivajo drva s petrolejem, če jim nočejo takoj goreti. Tako je storila tudi te dni v Mali Kostrivnici pri Šmartnem žena delavca Prestorja. Pri polivanju pa je plamen zgrabil steklenico, da se je raznesla ter se je žena smrtno opekla.

(Letošnje vojaške vaje 3 voja) bodo okoli Postojne.

(Požar.) V Šmihelu pri Postojni je zgorelo dne 11. t. m. Ivanu Deklevi več gospodarskih poslopj z orodjem in senom. Zgorelo pa je tudi sedem goved in dva prašiča. Škode je nad 6000 kron.

(Koroški Slovenci in njih sodišča.) Velikovaško sodišče je poslalo nekemu kmetu ob sodbo na 24 ur zapora, ker je za trenutek pustil voz pred zadružnim skladiščem v Sinčavasi, kamor je pripeljal žito. Sodišče ni kmeta niti zaščitilo, temveč mu kar poslalo obsodbo. Koroški list „Mir“, ki je ta dogodek opisal, bil je zaplujen.

(Za zidanje železnice Sinčavas-Železna Kapla) so dobili koncesijo Engländer, Zemann in Gross.

(V Celovcu) priredijo o Binkošti veliko nacionalno demonstracijo pod imenom „Kärntner Sängerbundfest“.

(Tržaški magistrat — ugnan.) Povedali smo, da je tržaški magistrat odbil vse — nad 400 — slovenskih pritožb zoper volilni imenik, češ, da so spisane v jeziku, ki ni uradni jezik tržaške mestne občine. Slovenci so se takoj pritožili na višje mesto, toda magistrat ni pustil priti tej pritožbi na svoje mesto, temveč je vse odbite reklamacije točno in pravično rešil. Pomagal je strah!

(Tržaške občinske in deželnozbornske volitve) ne bodo iztekale letos tako srečno za italijanske progresiste, kakor do sedaj. V četrtem volilnem razredu je zagotovljena zmaga socialnim demokratom. Pa izpustiti sicer so morali Italijani dosedanja člana dr. Piccoli-ja in dr. d'Angelija, ker nista več priljubljena. Slovencem ostanejo skoraj gotovo dosedanja odborniki. O zasluhah odstopitvega mestnega sveta piše graški nemški list značilno sodbo, češ, da nima vzroka se ponašati s svojim delom. Pralo se je pač mnogo umazanega perila, toda pozitivnega ali splošno koristnega se ni nič storilo.

(Hrvaška gimnazija v Pazinu) je imela v prvem tečaju v prvem razredu 94 učencev. Odliko jih je dobilo 14, prvi red pa 64, le 16 učencev ni povoljno završilo prvega polleta. Dokaz o potrebi tega zavoda in o nadarjenosti slovanske mladine.

Dopisi.

Od meje. Naše spodnještajarsko šolstvo v narodnem oziru rapidno nazaduje. Nihče si ne bo upal trditi, da so Slovenci med Mariborom in Spielfeldom zadnja leta držali križem roke. Ne, agitacija je bila živahna, društveno gibanje neprestano in zborovanja mnogoštevilna, a kakšen je uspeh?

Pred kratkim smo izgubili na tej meji zopet dva krajna šolska sveta in v kratkem izgubimo še dvojezično šolo v Št. Ilju nad Mariborom. Izmed mnogoštevilnih prosilcev za izpraznjeno nadučiteljsko mesto vzeli so se pri krajnem šolskem svetu v terni največji nemakutariji. Primo loco je nastavljen g. Sadu, sedaj nadučitelj v Ščavnici, kateri je že tamkaj jedel iz šulferajnske

sklede, a za to moral delati Germane iz Ščavnice. V terni je tudi nek učitelj iz Koroškega, ki se niti izpita nima za slovenski pouk. Najboljše kvalifikovani prosilci pa so se prezrli, ker so Slovenci.

Zdaj tukaj ne pomaga nič drugega, nego da naši poslanci posežejo vmes, ako že ni prepozno. Šentiljska šola je slovenska narodna posest in s to v Št. Ilju stojimo in izginemo. Ako bi bila kaka nemška posest v taki nevarnosti, kakor je sedaj slovenska v Št. Ilju, koliko krika bi bilo po časnikih, zborovanjih, deželnih in državnih zborih! A pri nas je vse tiho. Nihče ni vznemirljen, nihče ne stori potrebnih korakov, manjka nam razuma za važnost naših obmejnih posadk. Slovenska zgodovina še bo proklinjala našo letargijo.

Kmalu pa bo dobilo naše šolstvo, ne samo obmejno, ampak celo spodnještajarsko šolstvo, nov, še hujši udarec. Z vso vztrajnostjo se vzdržuje vest, da vsled intervencije zares agilnih nemških poslancev ne bo imenovan četrti deželnošolski nadzornik, ampak nadzorniku naših ljudskih šol, Viljemu Linhartu, bo pridelen pedagogičen strokovnjak ravnatelj mariborske deške meščanske šole in nadzornik spodnještajarskih šol, g. Frisch. Čeravno Frisch nima akademične naobrazbe, faktično visoko prekaša Linharta v pedagogičnem oziru, kar pa sploh ni tako težavno, kakor si šepetajo med učiteljstvom.

Zdaj pa hoče Linhart ravno Frischa imeti ob svoji strani. Za Štajarce ne povemo nič prikritega, ako izdamo, da je Frisch že dosedaj bil ob strani Linhartovi, Frisch je bil Linhartova glava, a Ambrositsch njegova roka. V zahvalo za vse storjene usluge, tišči Linhart sedaj Frischa naprej. Frisch mu je tudi v političnem delovanju jako všeč. In s tem je mnogo povedano, kajti Linhart je v germanizirajoči politiki klasik. Po vsem Spodnjem Štajarskem je znana Frischeva nemška zagrizenost. Kjerkoli in kedarkoli ima priliko govoriti, vselej povdarja, ne svoje šolsko stališče, ampak svoje nemško. Znan je še Slovenecem njegov izivajoč govor na lanskem banketu v čast mariborskemu županu. Frisch je zraven pri vseh političnih akcijah in malokdaj manjka pri političnih zborovanjih. Ako v Mariboru vprašate, kdo je bil pri zborovanju, gotovo dobite za odgovor: „Nun, die Lehrer schon einmal.“ Kamor gre oven, tje se grede ovce. Učitelji pod njegovim nadzorstvom so največji nemški hujšaki. Kdor ne pozna tipov mariborskih zagrizencev, učitelja Burgerja in Pražaka? Kdo ne pozna Frischevih učencev? Oni ki nosijo plavice, so gotovo Frischevi.

In takega moža hočeje dati Linhartu ob stran! Tak mož naj bo taktičen nadzornik, kajti Linhart postane itak ničla, ako mu bo Frisch kot nekaj pedagogičen izvedenec pridelen! Toda kaj pravijo voditelji spodnještajarskih Slovencev? Ali so vznemirjeni, ker slišijo tako žalostne vesti? O ne, mi Slovenci Štajarci se ne vznemirjamo tako hitro, mi imamo ščobre živce, in ravno ti živci bodo naša poguba. Naše šolstvo rapidno nazaduje, a s slovenskim šolstvom izginja tudi slovenski Štajar.

Politični pregled.

(Državni zbor) Dne 16. t. m. sta bili dve seji, namreč tudi zvečerna ob 6. uri. V prvi seji je podal poslanec Žičkar s tovariši obširno interpelacijo na notranje ministerstvo glede celjskih izgrediv ob prihodu Čehov. To interpelacijo prinesemo obširneje prihodnjič. Poslanec Spinčič je interpeliral pravosodnega ministra zaradi zapostavljenja slovenščine pri primorskih uradih. Poslanec Ferjančič je interpeliral zaradi nepostavnega postopanja graškega nadsodišča. Veliko gonjo so povzročili nemški radikali, ker ni predsednik dovolil Wolfa čitati nekega konfiskovanega članka. Schönererjanci so storili vse, da pokažejo, da še niso pozabili svoje robotosti in brezobzirnosti. Celo sejo so skoraj napolnili njihovi izgredi, celo v večerno sejo so jih zanesli. Vendar so se izvršile volitve v delegacije. Tudi v soboto je bila seja, menda zadnja.

(Poreka nadvojvodinje Štefanije) se ni vršila včeraj, temveč se je odgodila na nedoločen čas, ker je baje ženin grof Lonyay nekaj zbolel.

(Spravna pogajanja) se bodo baje vendar le nadaljevala, a to v Pragi. Češki poslanci so v to privolili, dočim se še nemški zaupniki niso izrekli.

(C. kr. avskultantje pri pravosodnem ministru) Dne 15. t. m. je bila deputacija avskultantov pri pravosodnem ministru s prošnjo za zvišanje plač. Minister je odposlanca prijazno sprejel ter obljubil odpomoč, češ, da je tudi sam bil več let avskultant.

(Sprememba učnega načrta na gimnazijah) Naučno ministerstvo izdeluje nov učni načrt za gimnazije. Učenje na pamet se bo po mogočnosti omejilo ter se bode vsaka snov temeljito v šoli z učenci predavala, da si jo zapomnijo. Predmeti, ki so se učiti na pamet, pa se bodo skrajšali in olajšali. Poučevanje matematike se spremeni v smislu realičnega načrta, a v višje razrede se uvede temeljiti pouk zgodovine novejših dobe.

(Za zboljšanje deželnih financ) se je v nekaterih kronovinah uvedel novi davek na žganje. Za Češko je pričakovati iz tega davka 3.800.000 kron dohodkov.

(Obletnica ogrske revolucije.) Kakor vsako leto so Mažari tudi letos obhajali 15. marca svoj narodni praznik, spomin revolucije l. 1848. Mnogobrojna množica je pevaje hodila po ulicah v Pešti ter vsako hišo, ki ni razobesila črne zastave, s kamenjem bombardovala, tako „Narodno kazino“ in „Narodno gledališče“. Ranjenih je bilo tudi nekaj policistov.

(Za mažarski novinarski zaklad) je poslal neznani dobrotnik finančnemu ministru 10.000 goldinarjev.

(Med Srbijo in Bolgarijo) grozi zopet priti do vojne, vsaj velik junak Milan si je želi. Ker so nedavno Bolgari v Sredcu priredili demonstracijo zoper Turke in Srbe, zahtevala je srbska vlada od Bolgarske zadoščenja, a ko tega ni dobila, odšel je Milan s svojim štabom v Niš ter zapovedal, naj bo vojaštvo pripravljeno. Evropske velevalisti pa imajo še vedno toliko vpliva na Balkanu, da ne bodo dopustile Milanu na lastno roko uganjati krvave prizore.

(Pariška razstava in Turška.) Turška vlada je prepovedala svojim uradnikom obiskati pariško razstavo, češ, da bi tam prišli v dotiko z elementi, ki žele turški državi gorje.

(Uvoz prašičev na Rusko) iz Avstro-Ogrske je ruska vlada zaradi kužnih bolezni prepovedala.

(Sultanova hči — pobegnila.) Hči turškega sultana lepa Hadidža, je pobegnila s turškim pesnikom Nigjarom, najbrže v Evropo. Sultanova hči kakor pesnik sta privrženca mladoturškega gibanja, zaradi česar je sultan zelo vznemirljen.

(Vstaja v Mehiki.) Yaqui-Indijanci so začeli vstajo zoper mehikansko vlado. V sporazumljenju s svojimi somišljeniki v Severni Ameriki hočejo obmejno pokrajino Sonoras odtrgati od Mehike, jo napraviti samostojno ter se priključiti Zedinjenim državam, katere to nakano podpirajo.

(Vojna v Afriki.) Velika bojevitost se je polastila Angležev, odkar so zasedli oranjsko glavno mesto Bloemfontein. Guvernerjem tega mesta je imenovan general Pretymann, ki je takoj izdal poziv, da morajo vsi meščanje na deset milj v okrožju izročiti svoje orožje, sicer da jim zapade lastnina in svoboda. — Buri so premestili sedež Oranje-države v Kroonstadt. Čez Oranje reko so prišli Angleži brez velikih ovir, kajti vsa buraka moč se sredotoči proti severu. Razven Bloemfonteina so zasedli Angleži tudi kraj Boeshof ter ugrabili več orožja in streliva. Z angleško ohlostjo pa raste tudi nevpogljivost Burov. Predno izroče Angležem svoje glavno mesto Pretorijo, popadati hočejo do zadnjega moža. Mirovna ponudba burških voditeljev je bila tudi najbrž le dobro premišljena nakana. Vedeli so, kako bodo odgovorili trinoški Angleži, a sedaj kažejo angleški odgovor svojim vojakom, da jih osrdijo do skrajnosti.

Razne stvari.

(Tobaka se je pokadilo) v Avstriji v prvem polletju 1899 za 49.4 milijona goldinarjev.

(Stare poštne znamke, depisnice in nakaznice) so veljavne še do 30. septembra t. l. Pridjati se mora le dopolnilna znamka.

(Novi srebrniki po 5 kron) so že v prometu. V privatnem prometu ni nihče primoran prevzeti jih več nego 50 komadov, t. j. 250 kron. (Pozor pred rudečimi pomarančami!) Po rudečih pomarančah se najraje povprašuje. To je tudi špekulantom pri tej kupčiji znano. V Varšavi se je zastrupilo z rudečimi pomarančami več ljudi. Židje so namreč v posebni tvornici brizgali skozi kožo rumenim pomarančam neko rudečo kislino, ki pa je bila strupena.

Loterijske številke.

Gradec 17. marca 1900: 59, 14, 31, 28, 61.
Dunaj 55 53 17, 64 22.

Vabilo na redni občni zbor

posojilnice v Slov. Bistrici

registrirane zadrage z neomejeno zavezo

v četrtek, dne 29. marca t. l.

ob 2. uri popoldne v uradni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika o letnem računu.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev načelnika in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

(124) 1

Načelnstvo.

Občni zbor

konzumnega društva z omejeno zavezo v Verpetih

hiša št. 2 pri Frankolovem, se vrši

dne 23. marca t. l. ob 3. uri popoldne

v bivših društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Sklep društvenih računov.
2. Razdelitev in poročilo o dobičku in zgubi.
3. Konec društvenega delovanja.
4. Razdruženje zadrage.

VERPETE, dne 19. marca 1900.

(123) 1

ODBOR.

Vabilo na redni občni zbor

„Posojilnice v Vojniku“

registrirane zadrage z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v nedeljo, dne 25. sušca 1900 ob 4. uri popold. v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzorstva o letnem računu.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelnika.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predlogi.

Ravnateljstvo.

Vabilo na I. redni občni zbor posojilnice v Rečici

registrirane zadrage z neomejeno zavezo, ki se bo vršil

v četrtek, dne 29. marca 1900

ob 1. uri popoldne v gostilni g. Fr. Stiglica.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Odobrenje letnega računa.
3. Volitev načelnika in nadzorstva.
4. Razni predlogi.

Ako bi ob zgoraj določen uri ne prišlo zadostno število zadržnikov, da bi bil občni zbor sklepčen, vrši se ob 2. uri popoldne v zmislu § 33. društvenih pravil drugi občni zbor, pri katerem se bo sklepalo pri vsakem številu navzočih udeležnikov.

Načelnstvo.

V Št. Petru pod Sv. Gorami, p. litičnega okraja Brežice, je popolni

služba občinskega zdravnika.

Zagotovljeni dohodki 1500 kron na leto. Znanje slovenskega in nemškega jezika, kakor tudi vzdrževanje lastne hišne lekarne je neobhodno potrebno. Postavno opremljene prošnje se naj do 30. dne t. m. pri občinskem predstojništvu vložijo.

(128) 2-1

Ferd. Kunej, župan.

Gostilno v najem ali na račun

ki bi bila v dobrem kraju, v mestu ali v lepem trgu na Kranjskem ali na Spodnjem Štajarskem se takoj prevzame. — Ponudbe se naj pošiljajo pod „S. J. 1900“ post.

(129) 1

restante Radeče pri Židanem mostu.

Kamnoseška obrt v Celju

I. Weber-jevih naslednikov

priporoča se za vsakovrstna stavbinska in spominska dela. Strogo natančna postrežba, najnižje cene.

Velika zaloga nagrobnih spomenikov iz mramorja in granita. — Tvrdba je sprejela namesto dosedanje poslovodje

J. Kullicha gosp. Alojzija Kralja.

PRODAJALKA

spretna trgovine mešanega blaga, se sprejme v prodajalni na deželi. (130) 3-1

Kje? pove upravništvo tega lista

Za gospode učitelje!

Izvrsten glasovir

iz tvornice Heilmann je prodati. Vprašati je pri upravništvu „Domovine.“ (127) 2-1

Tudi omara za knjige se prodaja!

Prodaja posesti.

Redovito, popolnoma arondirano lepo posestvo, 10 minut izven Celja, obsejajoče okoli 75 oralov, praktičnim, trdnim zidanim gospodarskim poslopjem (pristava), nasproti temu je na prijazni višini med drevjem lepa vila s 5 sobami, obojito ob okrajni cesti, se zaradi starosti posestnika in družinskih razmer zelo po ceni skupno ali pa poljubno razkosano prodaja.

Njive in travniki na sežnje se dajo v najem.

Natančneje pri lastniku

(117) 3-2

Žimniaku v Celju.

Slovenski kolesarji

pozor!

S 1. vinotokom 1899. l. prevzel sem zastopstvo in prodajo koles (bycklov) najslavnejših tvrdk, osobito pa raz. ečavam po jako nizkih cenah kolesa

„Meteor“ in „Elektra“

katera so z najnovejšimi in do sedaj od drugih tovarn še ne doseženimi iznajdbami dovršena. Obveščam ob enem, da bodem s pričetkom prihodnje sezone imel v zalogi razven koles tudi vsa dela taistih, nadalje kolesne potrebščine kakor svetilke, zvonce, sesalke, lepilo, snažilno orodje i. t. d., ter da bodem preskrboval tudi popravila koles.

Kulantno postrežbo zagajam in se priporočam za mnogobrojna naročila

Josip Širca

v Žalcu, Savinska dolina.

Zahvala.

Ganjenim srcem izrekam iskreno zahvalo vsem, ki so se prilikom smrti moje preljubljene soproge, gospe

Marije Šepic

dejanski ali pa v besedi potrudili, da so mi olajšali mojo veliko žalost.

Posebno se zahvaljujem vsem onim blagim damam, ki so drago pokojnico med njeno boleznijo obiskovale in tolažile ter ji tudi stregle.

Zahvaljujem se prečastitim gospodom duhovnikom, ki so pogreb vodili in še posebno prečastitemu gospodu nadžupniku Vohu za gniljiv nagrobni govor, velespoštovanemu učitelstvu, ki se je s šolskimi otroci pogreba udeležilo, slavnemu slovenskemu pevskemu društvu za premilo petje, slavni požarni brambi itd. itd., splošno vsem, ki so drago pokojnico spremili k večnemu počitku.

Zahvaljujemo se tudi za vse premnogoštevilne izraze sočutja in tolažbe.

Konjice, dne 17. sušca 1900.

(125) 1

Ivan Šepic.

Na debelo in drobno!

Slovenei pozor na narodno tvrdko!

Zahtevajte nogavice, rokavice in vse vrste pletenin iz

HRIBAR-jeve tovarne.

Glavna zaloga za Štajarsko

NARODNA TRGOVINA

KAROL VANIČ,

„Narodni dom“ * CELJE * „pri dobrem pastirju“.

Na debelo in drobno!